

Vergaderjaar 2024–2025

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

Nr. 1530

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 juli 2025

Hierbij ga ik mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in op het verzoek van de vaste Kamercommissie voor Klimaat & Groene Groei om de Kamer te informeren over de wijze waarop het kabinet de impact van klimaatverandering meeneemt in het mitigatie- en het adaptatiebeleid.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.T.M. Hermans

1

Wat is uw reactie op het recent verschenen rapport van de EU Copernicus klimaatdienst en de Wereld Meteorologische Organisatie over klimaatverandering en wat de bevindingen betekenen voor het kabinetsbeleid?

Antwoord

Het rapport «European State of the Climate» concludeert dat de gevolgen van klimaatverandering in Europa duidelijk waarneembaar zijn. Er is dus alle reden om door te gaan met klimaatbeleid: zowel mitigatie (om erger te voorkomen) als adaptatie (om ons aan te passen aan de gevolgen die nu al optreden en de gevolgen die in de toekomst onvermijdbaar zijn).

2

Met welke klimaatscenario's houdt het kabinet rekening bij het vormgeven van het beleid?

Antwoord

Voor het klimaatbeleid wordt er gebruikgemaakt van de scenario's uit het IPCC-AR6 Werkgroep I rapport uit 2021 en de vertaling daarvan naar Nederland door het KNMI. Voor mitigatie gaat het om scenario's met een gereede kans op beperking van de mondiale temperatuurstijging tot ruim beneden 2 graden richting 1,5 graden. Voor adaptatie zijn de KNMI-scenario's uit 2023 leidend, waarbij het gaat om een bredere range met ook hogere temperatuurscenario's om de risico's van de effecten van klimaatverandering te verkennen, mede gezien de onzekerheden over die effecten.

3

In hoeverre heeft het kabinet in beeld wat de economische en maatschappelijke schade door klimaatverandering is, in aard en omvang, en wat de verwachtingen zijn voor 2050?

Antwoord

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft in zijn rapport «Klimaatrisico's in Nederland» (2024)¹ de impact van een aantal extreme weergebeurtenissen in Nederland uiteengezet. Zo hebben de overstromingen in Limburg in 2021 geleid tot meer dan 430 miljoen euro schade. Ook noemenswaardig is de schade als gevolg van extreme droogte in 2018. De totale economische schade voor de landbouw, binnenvaart en waterbeheerders bedroeg toen 450–2080 miljoen euro. Naast schade is er ook sprake van slachtoffers: zo heeft de hittegolf in 2019 geresulteerd in 400 extra sterfgevallen².

Het Verbond van Verzekeraars houdt al enkele jaren een klimaatschademonitor³ bij, maar dit betreft alleen verzekerde schade van particulieren en de grootste zakelijke schades als gevolg van extreem weer. Voor de verzekerbare schade geldt dat ook portefeuillegroei en inflatie bijdragen aan de omvang van de uitgekeerde schade.

In onderzoek vanuit het Nationaal Kennisprogramma Water en Klimaat⁴ is becijferd dat de klimaat gerelateerde schade in de orde grootte ligt van 77,5 tot 173,6 miljard euro schade over de periode tot 2050. Op de website www.klimaatshadeschatter.nl zijn de getallen te vinden.

Kanttekeningen hierbij zijn dat dit onderzoek gedateerd is (in 2019 voor het laatst geactualiseerd), niet uitgaat van de meest recente klimaatscena-

¹ <https://www.pbl.nl/publicaties/klimaatrisicos-in-nederland>

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/32/hogere-sterfte-tijdens-recente-hittegolf>

³ <https://bipublic.verzekeraars.nl/Home/ShowReport/5beb3391-1660-4b40-a9d5-6982d8cae31f>

⁴ <https://klimaatadaptatienederland.nl/beleid/programma-netwerken/nkwk-kbs/onderzoeken-2019/>

rio's en niet alle schademechanismen zijn meegenomen (vanwege hiaten in de kennis). De werkelijke schade is naar verwachting dus groter. Er wordt op dit moment verkend of en hoe dit onderzoek geactualiseerd kan worden.

4

Welke strategie volgt het kabinet om schade door klimaatverandering zoveel mogelijk tegen te gaan?

Antwoord

Het kabinet kiest voor een tweeledige strategie voor het tegengaan van schade: 1. Het voorkomen van (verdere) klimaatverandering door met mitigatie bij te dragen aan het halen van overeengekomen mondiale, Europese en nationale klimaatdoelen, en 2. Het tegengaan van de effecten van klimaatverandering door tijdige aanpassing. De aanpak van dat laatste is beschreven in de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) uit 2016. Zoals afgesproken in het Regeerprogramma komt het kabinet in 2026 met een herziening van de Nationale Klimaatadaptatiestrategie waarin aangegeven wordt wat het Rijk zal doen om de verwachte klimaatschade in Europees en Caribisch Nederland te beperken, maar ook welke maatregelen andere partijen- zoals bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en decentrale overheden- kunnen nemen. Het beperken van klimaatschade is namelijk niet alleen de verantwoordelijkheid van het Rijk.

Binnen het Deltaprogramma werken overheden en belanghebbenden samen aan het in kaart brengen van de risico's van klimaatverandering. In het deelprogramma daarbinnen, Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, voeren gemeenten, waterschappen en provincies stresstesten uit als basis voor keuzes en mogelijke maatregelen gericht op een klimaatbestendige ruimtelijke inrichting. Daarnaast worden onder regie van de Minister van IenW bovenregionale stresstesten wateroverlast uitgevoerd ten behoeve van een eind 2025 op te leveren landelijk beeld van knelpunten als gevolg van grootschalige extreme neerslag. Dit beeld zal de basis zijn voor verdere dialogen over mogelijke maatregelen om maatschappelijke ontwrichting door grootschalige extreme neerslag te voorkomen.

5

In hoeverre zijn de kosten en impact van klimaatverandering onderdeel van de besluitvorming over mitigerende maatregelen (zodat de baten, in de vorm van vermeden kosten, inzichtelijk zijn en kunnen worden meegewogen)?

Antwoord

De belangrijkste reden voor mitigatiemaatregelen zijn de baten, in de vorm van vermeden kosten van klimaatverandering. Met mitigatiebeleid wordt immers beoogd om te vermijden dat het klimaatstelsel structureel en onomkeerbaar verandert en catastrofale en onbeheersbare effecten met zich mee brengt. Zo zou het veranderen van de patronen van oceaanstromingen of het afsmelten van delen van Groenland en Antarctica voor Nederland grote negatieve gevolgen hebben in de vorm van strengere winters of een sterke stijging van de zeespiegel.